

КОРУПЦІЯ ЯК ЧИННИК ДЕСТАБІЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ ТА ЗАГРОЗА ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ УКРАЇНИ

Лагодіна Ю. А.,

здобувач вищої освіти академічної групи Б 3/2

Миколаївський національний аграрний університет

У структурі загальнонаціональної безпеки держави економічна безпека є базисом гарантування незалежності, самостійності та відповідного рівня життя населення. З огляду на те, що безпека держави забезпечується у тому числі завдяки державному фінансуванню, то економічна безпека є основою стійкості держави до внутрішніх та зовнішніх загроз і забезпечує конкурентоспроможність держави на міжнародному рівні.

Загрозливим соціально-політичним явищем, який вважається одним з головних загроз національній та економічній безпеці, є корупція, оскільки її дія як на суспільство та державу має комплексний характер і потребує як

глибинного дослідження даного явища, так і розроблення кардинальних заходів щодо протидії йому.

Дискусійні питання щодо виникнення та здолання корупції, способів супротиву даному явищу, впливу корупції на економічну безпеку держави вивчали у свої наукових працях такі вчені, як: С. Дубенко, В. Бутенко, С. Серьогін, З. Варналій, В. Каспрук, А. Полторак, О. Прохоренко та інші вчені.

Корупція – це протизаконний, асоціальний феномен, який виникає при здійсненні службовцями своїх авторитарних повноважень для забезпечення своїх інтересів, власного збагачення, виконання, сприяння чи прикривання корупційних дій. Корупція є загрозою економічній безпеці держави, оскільки його спустошлива дія полягає в падінні міжнародного статусу й престижу держави, знищення морально-духовних баз суспільства, політизації й підкупності публічних чиновників та підвищення ступеня злочинності.

Розгляд сукупності визначень терміну «корупція» надає можливість визначити загальні ознаки даного феномену:

- усвідомлене підпорядкування суспільних інтересів для особистої зручності;
- спроба обох сторін приховувати свої дії;
- взаємна вигода;
- взаємні зобов'язання;
- отримання деяких пільг для обох сторін;
- схвалення рішень, які не відповідають моральним законам або порушують чинне законодавство.

Узагальнюючи вищенаведене, можна зазначити, що здебільшого поняття корупції асоціюють із підкупом чиновників й безчесною конкуренцією.

Розмаїття думок політологів та науковців щодо різновидів корупції, причин формування, області виникнення, калібрування, класифіковано і такі основні види корупції:

- адміністративна корупція;
- велика політична корупція;
- дрібна (побутова) корупція.

Деякі науковці до різновидів корупції відносять і непотизм (кумівство), що прогнозує виникнення завідома слушних умов для укладання певних домовленостей, домінування родичів (кумів, друзів) на головних посадах у структурі управління, пільгове оподаткування, надання вільного допуску до експлуатації природних ресурсів тощо.

На даному етапі розвитку економіки корупція є однією з головних загроз економічній безпеці, оскільки уповільнюється соціально-економічний прогрес, лімітується втілення свобод і прав людини і громадянина. Корупція позначається негативно і на статусі держави на міжнародному рівні, що призводить до зменшення обсягів іноземних інвестицій в економіку України.

З метою супротиву корупції та гарантування економічної безпеки держави слід, передусім, забезпечити діяльність автономних антикорупційних органів, нормалізувати механізм електронного декларування й відновити роботу Національного Агентства з питань Запобігання Корупції в області

вчасного та повноцінного визнання інформації в деклараціях. Необхідно також забезпечити втілення в життя засади невідворотності покарання для осіб, які здійснили корупційний злочин або надали фіктивну інформацію в декларації, у тому числі виключити можливість внесення застав за таких осіб.

Отже, одним із заходів, направлених на мінімізацію корупції в органах громадської влади, є прозорість їх роботи, що дозволить повернути впевненість та довіру населення до влади. Загрозливою тенденцією є те, що корупція як загальне явище провокує «звичку» до того, що вона присутня у всіх межах життя людини, а також стала «нормою для життя».

Література:

1. Індекс корупції CPI-2016. URL: <https://ti-ukraine.org/research/indeks-korupsiyi-cpi-2016/> (Дата звернення: 04.12.2020).
2. Кохан Г. В. Явище політичної корупції: теоретико-методологічний аналіз : монографія. Київ : НІСД, 2013. 232 с.
3. Про запобігання корупції. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1700-18> (Дата звернення: 04.12.2020).
4. П'ясецька-Устич С. В. Феномен корупції в Україні (політико-економічний аналіз). *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. №14. С. 20-25.
5. Полторак А. С., Тимошенко Ю. С. Ефективне управління фінансовими ризиками в системі економічної безпеки України. *Агросвіт*. 2015. № 1. С. 34-39.
6. Серьогін С. М. Державний службовець у відносинах між владою і суспільством: монографія. Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2003. 456 с.

*Науковий керівник –Полторак А. С.,
д-р екон. наук, доцент кафедри,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв*